

Adaptačné vzdelávanie začínajúceho pedagogického zamestnanca alebo začínajúceho odborného zamestnanca

Základné právne predpisy upravujúce adaptačné vzdelávanie

- zákon č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov - § 27, 28, 33, 36, 61a ods. 1
- Smernica MŠ SR č. 19/2009-R z 20. 10. 2009, ktorou sa vydáva Rámcový program adaptačného vzdelávania
- vyhláška MŠ SR č. 445/2009 Z. z. o kontinuálnom vzdelávaní, kreditoch a atestáciách pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov - § 5
- zákon č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov - § 13a, 13b ods. 2, 14c,

V texte je použitý všeobecný názov kariérového stupňa začínajúci pedagogický zamestnanec, začínajúci odborný zamestnanec – v praxi sa uvedený pojem nahradí názvom príslušnej kategórie a podkategórie pedagogického zamestnanca alebo kategórie odborného zamestnanca napr. začínajúci učiteľ materskej školy, začínajúci asistent učiteľa, začínajúci psychológ

- **adaptačné vzdelávanie je povinný absolvovať pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec, ktorý nastupuje prvý krát do pracovného pomeru v školstve, alebo u predchádzajúceho zamestnávateľa ukončil adaptačné vzdelávanie neúspešne**

t. j. **každý pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec bez ohľadu na skutočnosť či spĺňa požadované vzdelanie** na výkon pedagogickej činnosti alebo odbornej činnosti **musí absolvovať adaptačné vzdelávanie**

- v praxi sa zákon nesprávne aplikuje tak, že napr. učiteľky materských škôl, alebo vychovávatelia absolvujú adaptačné vzdelávanie až po ukončení pomaturitného kvalifikačného vzdelávania t. j. až po získaní požadovaného vzdelania na výkon pedagogickej činnosti, hoci v tom čase sú v pracovnom pomere často už dlhšie ako dva roky, prípadne adaptačné vzdelávanie z dôvodu nekvalifikovanosti neabsolvujú vôbec

- ak má zamestnanec dvoch alebo viacerých zamestnávateľov, rozhodne sa sám u ktorého absolvuje adaptačné vzdelávanie, a druhému zamestnávateľovi predloží potvrdenie o vykonávaní adaptačného vzdelávania

- **koná sa pod dohľadom uvádzajúceho pedagogického zamestnanca alebo uvádzajúceho odborného zamestnanca**

- **absolvuje sa vždy len raz t. j. pri zmene kategórie pedagogického zamestnanca alebo podkategórie pedagogického zamestnanca nie je potrebné opätovne absolvovať adaptačné vzdelávanie**

Príklady:

- pedagogický zamestnanec pracoval 10 mesiacov ako učiteľ prvého stupňa základnej školy a úspešne absolvoval adaptačné vzdelávanie ako učiteľ, v súčasnosti bude pracovať

ako vychovávateľ – nemusí opätovne absolvovať adaptačné vzdelávanie ako vychovávateľ

- pedagogický zamestnanec pracoval 5 rokov ako majster odbornej výchovy a teraz pracuje ako asistent učiteľa – nie je potrebné opätovne absolvovať adaptačné vzdelávanie ako asistent učiteľa

- **ale pozor ak pedagogický zamestnanec začne vykonávať odbornú činnosť (napr. školský špeciálny pedagóg) musí opätovne absolvovať adaptačné vzdelávanie ako odborný zamestnanec, pretože dochádza ku zmene činnosti**

- **úspešne absolvovať a ukončiť najneskôr do dvoch rokov od vzniku pracovného pomeru**, v osobitných prípadoch (materská dovolenka, rodičovská dovolenka, dočasná pracovná neschopnosť trvajúca dlhšie ako 90 kalendárnych dní) riaditeľ lehotu na ukončenie adaptačného vzdelávania predĺži

- **uskutočňuje sa na základe vzdelávacieho programu** vypracovaného v súlade so Smernicou MŠ SR č. 19/2009-R z 20. 10. 2009, ktorou sa vydáva Rámcový program adaptačného vzdelávania

- **trvá spravidla 1 rok, najmenej však tri mesiace** (pedagogický asistent, tréner športovej školy alebo športovej triedy, zahraničný lektor – spravidla tri mesiace)

- **spôsob alebo formu ukončenia určí riaditeľ** školy alebo školského zariadenia (záverečný pohovor, otvorená hodina)

- **ukončuje sa vždy pred trojčlennou skúšobnou komisiou** vymenovanou riaditeľom školy, ktorý je zároveň predsedom komisie, jedným z členov je aj uvádzajúci pedagogický zamestnanec alebo uvádzajúci odborný zamestnanec

- uvádzajúci pedagogický zamestnanec alebo uvádzajúci odborný zamestnanec vypracuje **záverečnú správu**

- **o ukončení sa vyhotovuje protokol** podpísaný predsedom a členmi skúšobnej komisie a začínajúcim pedagogickým zamestnancom alebo začínajúcim odborným zamestnancom (jedno vyhotovenie dostane pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec)

- po uplynutí 15-dňovej lehoty od podpísania protokolu vydá riaditeľ **rozhodnutie o úspešnom alebo neúspešnom ukončení adaptačného vzdelávania**

- **na rozhodnutie o ukončení adaptačného vzdelávania sa vzťahuje zákon o správnom konaní č. 71/1967 Zb. (správny poriadok) – 3 časti: výrok, odôvodnenie, poučenie o odvolaní, lehota na odvolanie je 15 dní (odvolacím orgánom je okresný úrad v sídle kraja)**, správny poriadok umožňuje **vzdať sa odvolania**, možno tak urobiť písomne priamo na rozhodnutie a vtedy 15-dňová lehota neplynie a rozhodnutie je právoplatné (uplatniť v prípade úspešného ukončenia adaptačného vzdelávania)

- **o adaptačnom vzdelávaní sa vyhotovuje záznam**, v ktorom je uvedený:
  - dátum začatia adaptačného vzdelávania
  - jeho priebeh
  - dátum ukončenia adaptačného vzdelávania
  - základné identifikačné údaje začínajúceho pedagogického alebo odborného zamestnanca, ktoré sú zhodné s údajmi uvedenými v protokole o ukončení adaptačného vzdelávania
- **prílohy záznamu** tvorí:
  - vzdelávací program adaptačného vzdelávania
  - záverečná správa uvádzajúceho pedagogického alebo odborného zamestnanca
  - protokol o ukončení adaptačného vzdelávania
  - rozhodnutie riaditeľa o úspešnom alebo neúspešnom ukončení adaptačného vzdelávania
- **ak zamestnanec neukončí adaptačné vzdelávanie úspešne, môže** v lehote do 15 dní od podpísania protokolu **požiadať riaditeľa o povolenie vykonať opravné ukončenie adaptačného vzdelávania**, požiadať môže len jedenkrát
- ak zamestnanec neukončí opravné adaptačné vzdelávanie úspešne zamestnávateľ s ním musí skončiť pracovný pomer podľa § 63 ods. 1 písm. d bod 1 Zákonníka práce
- **ak začínajúci pedagogický alebo odborný zamestnanec mení zamestnanie počas adaptačného vzdelávania**, môže **nový zamestnávateľ** na základe priebežných výsledkov uvedených v zázname **akceptovať dovtedajšiu dobu adaptačného vzdelávania** u predchádzajúceho zamestnávateľa, **len ak je** začínajúci pedagogický alebo odborný zamestnanec u nového zamestnávateľa **zaradený do tej istej kategórie a do tej istej podkategórie**
- **po ukončení adaptačného vzdelávania sa** začínajúci pedagogický zamestnanec alebo začínajúci odborný zamestnanec **zaradí do kariérového stupňa samostatný pedagogický zamestnanec alebo samostatný odborný zamestnanec a preradí do vyššej platovej triedy** t. j. deň po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia (§27 ods. 5 zákona č. 553/2003 Z. z. „**ak je zamestnanec preradený do inej platovej triedy, patrí mu tarifný plat zodpovedajúci novému zaradeniu odo dňa účinnosti tohto preradenia.**“) alebo v závislosti od plnenia kvalifikačných predpokladov nebude preradený do vyššej platovej triedy a zostane zaradený ako nekvalifikovaný pedagogický zamestnanec alebo nekvalifikovaný odborný zamestnanec
- pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec pri zmene zamestnávateľa predloží novému zamestnávateľovi rozhodnutie o úspešnom ukončení adaptačného vzdelávania ako doklad o absolvovaní adaptačného vzdelávania a zároveň podklad pre zaradenie do príslušného kariérového stupňa (pozor: rozhodnutia sa začali vydávať až po 1. 11. 2009)

Poznámky

- aj asistent učiteľa musí absolvovať adaptačné vzdelávanie

- **pedagogický zamestnanec vykonávajúci práce na základe dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru nemôže absolvovať adaptačné vzdelávanie** (dohody sú uzatvárané v zmysle § 223 Zákonníka práce a zákon č. 317/2009 Z. z. sa na týchto zamestnancov nevzťahuje)

Príplatok začínajúceho pedagogického alebo odborného zamestnanca

- patrí pedagogickému zamestnancovi alebo odbornému zamestnancovi **po dobu zaradenia do kariérového stupňa začínajúci** pedagogický zamestnanec alebo začínajúci odborný zamestnanec a len ak bude zaradený na **adaptačné vzdelávanie**
- **mesačne vo výške 6 % z platovej tarify platovej triedy a pracovnej triedy, do ktorej je začínajúci pedagogický alebo odborný zamestnanec zaradený** (napr. platová tarifa od 1. 1. 2014 v 9. platovej triede pracovnej triedy jeden t. j. $561,00 \times 0,06 \% = 33,66 \text{ €}$ po zaokrúhlení 34,00 €), príplatok sa určí **pevnou sumou zaokrúhlenou na 50 eurocentov nahor**
- **v prípade pracovného pomeru na kratší pracovný čas sa príplatok kráti** (§ 27 ods. 1, 2 a 3 zákona č. 553/2003 Z. z. „, tarifný plat, osobný plat, zvýšenie tarify platy a príplatky určené mesačnou sumou patria zamestnancovi v pomernej výške zodpovedajúcej dĺžke dohodnutého pracovného času okrem príplatku podľa § 13b ods. 1, zaokrúhľujú sa na najbližší eurocent nahor)

Uvádzajúci pedagogický alebo odborný zamestnanec

- koordinuje a zodpovedá za priebeh adaptačného vzdelávania začínajúceho pedagogického alebo odborného zamestnanca, na účely ukončenia adaptačného vzdelávania hodnotí mieru osvojenia si profesijných kompetencií

Kto môže byť uvádzajúcim pedagogickým alebo odborným zamestnancom

- **len ten, kto spĺňa kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti alebo odbornej činnosti a má ukončené adaptačné vzdelávanie** (nemusí byť s tou istou aprobáciou napr. učiteľa matematiky nemusí uvádzať učiteľ s aprobáciou matematika, pretože cieľom adaptačného vzdelávania nie je naučiť ho ako vyučovať predmet matematika a nemusí byť ani z tej istej kategórie pedagogických zamestnancov napr. vychovávateľa môže uvádzať učiteľ s aprobáciou 1. - 4 . ročník ZŠ, asistenta učiteľa takisto môže uvádzať učiteľ s aprobáciou 1. – 4. ročník ZŠ)
- **len zamestnanec s I. atestáciou**

výnimka do 31. 12. 2016: aj samostatný pedagogický alebo odborný zamestnanec, ktorý má **minimálne päť rokov pedagogickej činnosti** v príslušnej kategórii alebo podkategórii pedagogického zamestnanca alebo **päť rokov odbornej činnosti** v príslušnej kategórii odborného zamestnanca

Príplatok za špecializovanú činnosť uvádzajúceho pedagogického alebo odborného zamestnanca

- jeho výška závisí od počtu uvádzaných pedagogických alebo odborných zamestnancov
- **mesačne vo výške 4 % z platovej tarify platovej triedy a pracovnej triedy, do ktorej je zaradený zvýšenej o 24 %** (napr. platová tarifa od 1. 1. 2014 v 11. platovej triede pracovnej triedy jeden t. j. $686,50 \times 0,24 \% = 164,76$ eur, $686,50 + 164,76 \times 0,04 \% = 34,05$ € po zaokrúhlení 34,50 €) alebo
- **8 % z platovej tarify platovej triedy a pracovnej triedy, do ktorej je zaradený zvýšenej o 24 %** (ak uvádza dvoch alebo viacerých pedagogických alebo odborných zamestnancov)
- príplatok sa určí **pevnou sumou zaokrúhlenou na 50 eurocentov nahor**
- **ak si zamestnanec dohodol so zamestnávateľom kratší pracovný čas príplatok za uvádzanie sa kráti** (§ 27 ods. 1, 2 a 3 zákona č. 553/2003 Z. z. „, tarifný plat, osobný plat, zvýšenie tarifyného platu a príplatky určené mesačnou sumou patria zamestnancovi v pomernej výške zodpovedajúcej dĺžke dohodnutého pracovného času okrem príplatku podľa § 13b ods. 1, zaokrúhľujú sa na najbližší eurocent nahor)
- **príplatok za špecializovanú činnosť uvádzajúceho pedagogického alebo odborného zamestnanca sa zastaví dňom vydania protokolu o ukončení adaptačného vzdelávania ale príplatok začínajúcemu pedagogickému zamestnancovi alebo odbornému zamestnancovi sa zastaví dňom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o úspešnom ukončení adaptačného vzdelávania** – vždy je tam najmenej 15 dní rozdiel

Príloha č. 1 Vzor poverenia výkonom špecializovanej činnosti uvádzajúceho pedagogického zamestnanca

Názov školy, adresa

Meno, priezvisko, titul

Vec: Poverenie výkonom špecializovanej činnosti uvádzajúceho pedagogického zamestnanca

V súlade s § 28 a 33 ods. 2 písm. d) zákona č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov Vás dňom ..... určujem za uvádzajúceho pedagogického zamestnanca začínajúcemu pedagogickému zamestnancovi ..... (uviesť meno, kategóriu a podkategóriu) , ktorý bude pod Vaším dohľadom vykonávať pedagogickú činnosť.

Uvádzajúci pedagogický zamestnanec podľa § 33 ods. 7 citovaného zákona koordinuje a zodpovedá za priebeh adaptačného vzdelávania začínajúceho pedagogického zamestnanca. Na účely ukončenia adaptačného vzdelávania hodnotí mieru osvojenia si profesijných kompetencií samostatného pedagogického zamestnanca.

Činnosti uvádzajúceho pedagogického zamestnanca budete vykonávať do vydania protokolu o ukončení adaptačného vzdelávania začínajúceho pedagogického zamestnanca podľa § 36 ods. 4 citovaného zákona.

pečiatka a podpis riaditeľa školy

Príloha č. 2 Vzor poverenia výkonom špecializovanej činnosti uvádzajúceho odborného zamestnanca

Názov školy, adresa

Meno, priezvisko, titul

Vec: Poverenie výkonom špecializovanej činnosti uvádzajúceho odborného zamestnanca

V súlade s § 28 a 33 ods. 10 písm. a) zákona č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov Vás dňom ..... určujem za uvádzajúceho odborného zamestnanca začínajúcemu odbornému zamestnancovi .....(uviesť meno, kategóriu) , ktorý bude pod Vaším dohľadom vykonávať odbornú činnosť.

Uvádzajúci odborný zamestnanec podľa § 33 ods. 12 citovaného zákona koordinuje a zodpovedá za priebeh adaptačného vzdelávania začínajúceho odborného zamestnanca. Na účely ukončenia adaptačného vzdelávania hodnotí mieru osvojenia si profesijných kompetencií samostatného odborného zamestnanca.

Činnosti uvádzajúceho odborného zamestnanca budete vykonávať do vydania protokolu o ukončení adaptačného vzdelávania začínajúceho odborného zamestnanca podľa § 36 ods. 4 citovaného zákona.

pečiatka a podpis riaditeľa školy